

II (районний) етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформатики

Київ, 20 грудня 2015 р.

Максимальна оцінка за кожну з чотирьох задач — 100 балів.

Для всіх задач обмеження на час — 1 секунда / тест; обмеження на пам'ять — 256 МБ.

Матеріали олімпіади буде оприлюднено на сайті soi.org.ua.

Автор задач — Данило Мисак.

---

1. Митько та подібні трикутники (назва програми: `similar.cpp` / `similar.pas`)

Якось на уроці геометрії Митько дізнався, що два трикутники є подібними тоді й лише тоді, коли три сторони одного з них є пропорційними трьом сторонам іншого. Допоможіть Митькові з домашнім завданням: визначте, чи є два заданих трикутники подібними.

Вхідні дані

У вхідному файлі вказано шість натуральних чисел: перші три — довжини сторін першого трикутника, наступні три — довжини сторін другого трикутника. Усі числа менші за тисячу. Відомо, що з відрізків заданих довжин дійсно можна скласти трикутники.

Вихідні дані

У вихідний файл виведіть число 1, якщо задані трикутники подібні; в іншому разі виведіть 0.

Приклади

Вхідний файл <code>similar.in</code>	Вихідний файл <code>similar.out</code>
2 3 4 4 6 8	1
3 5 3 50 30 30	1
11 3 9 4 3 5	0

Пояснення до прикладів

У першому прикладі трикутники подібні, бо їхні сторони пропорційні: $2 : 4 = 3 : 6 = 4 : 8$.

У другому прикладі сторони також пропорційні, хоч і не в такому порядку, в якому задані у вхідному файлі: $3 : 30 = 5 : 50 = 3 : 30$.

У третьому прикладі трикутники не подібні, адже, незалежно від порядку, їхні сторони не є пропорційними.

2. Митько та дивовижний острів (назва програми: `island.cpp` / `island.pas`)

Якось на уроці географії Митько почув про незвичайний острів, що має форму круга: посередині острова височіє скеля, а населення живе у хижках уздовж периметра острова і через прямовисність скелі може пересуватися від хижки до хижки також виключно по периметрі. Для зручності вважатимемо, що периметр острова розбито на кілька однакових частин, які умовно назвемо секторами, і з однієї такої частини в сусідню мож-

на перейти рівно за хвилину. У деяких секторах розташовано по хижі (але не більш ніж одна хижа в секторі). Визначте, за який час можна подолати відстань між парою найвіддаленіших хиж на острові.

Вхідні дані

У першому рядку вхідного файлу вказано два натуральних числа n та h — кількість секторів та хиж на острові відповідно. Відомо, що $2 \leq h \leq n \leq 500\,000$. Сектори занумеровано числами від 1 до n у тому порядку, в якому вони йдуть на острові (при цьому сектори з номерами 1 та n замикають коло і також є сусідніми). У другому рядку в порядку зростання вказано номери секторів, у яких є хижі.

Вихідні дані

У вихідний файл виведіть єдине число — відстань між двома найвіддаленішими хижами острова, тобто час у хвилину, за який можна дійти від однієї з цих хиж до іншої.

Приклади

Вхідний файл <code>island.in</code>	Вихідний файл <code>island.out</code>
100 4 3 7 19 20	17
22 4 3 7 19 20	10

Пояснення до прикладів

У першому прикладі найвіддаленішими є перша та остання хижі, тож відповідь дорівнює $20 - 3 = 17$.

У другому прикладі перша та остання хижі вже не є найвіддаленішими, адже між ними можна пройти за 5 хвилин (таким чином: сектор 3 — сектор 2 — сектор 1 — сектор 22 — сектор 21 — сектор 20). Найвіддаленішими натомість є хижі в секторах 7 і 19: вибравши оптимальний напрямок руху, дійти від однієї з них до іншої можна лише за 10 хвилин.

3. Митько та арифметичні прогресії (назва програми: `progress.cpp` / `progress.pas`)

Якось на уроці алгебри Митько довідався, що арифметичною прогресією називають послідовність чисел, у якій різниця між кожними двома сусідніми членами однакова. Щоб учні краще засвоїли матеріал, учитель взяв деякі дві арифметичні прогресії, кожна з яких складається з n натуральних чисел, перемішав між собою всі $2n$ чисел (вони виявилися попарно різними) і виписав утворену послідовність на дошці. Допоможіть Митьку виконати вчителеве завдання: відновити з заданого набору чисел дві початкові арифметичні прогресії. Вхідні дані гарантують, що зробити це є рівно один спосіб.

Вхідні дані

У першому рядку вхідного файлу вказано натуральне число n — кількість членів кожної з двох арифметичних прогресій, $3 \leq n \leq 100\,000$. У другому рядку записано $2n$ різних натуральних чисел, менших за 10^9 , — перемішані елементи обох прогресій.

Вихідні дані

У перший рядок вихідного файлу виведіть усі члени першої арифметичної прогресії в порядку зростання, а в другий рядок — усі члени другої арифметичної прогресії в порядку зростання. Прогресії виведіть у такому порядку, щоб перше число в першому рядку було меншим за перше число в другому рядку.

Приклад

Вхідний файл <code>progress.in</code>	Вихідний файл <code>progress.out</code>
4 7 9 23 3 16 15 11 2	2 9 16 23 3 7 11 15

Пояснення до прикладу

Виведені у вихідний файл послідовності є арифметичними прогресіями, адже $9 - 2 = 16 - 9 = 23 - 16$ і $7 - 3 = 11 - 7 = 15 - 11$.

4. Митько та міжпланетна подорож (назва програми: `journey.cpp` / `journey.pas`)

Якось після важкого дня у школі з уроками астрономії, фізики та економіки у голові Митька все перемішалося, і хлопцю наснився дивний сон. У віддаленому майбутньому люди заселяють n планет, між якими пересуваються за допомогою телепортації. Для зручності планети занумеровано числами від 1 до n . Процес телепортації обслуговують m різних компаній, і вони конкурують між собою. Тому телепортуватися можна не між будь-якою парою планет, а лише між тими, які обслуговує одна й та сама компанія. На щастя, одну й ту саму планету може обслуговувати відразу кілька різних компаній. До того ж відомо, що з кожної планети можна переміститися на будь-яку іншу якщо й не за одну, то принаймні за декілька послідовних телепортацій. З'ясуйте, за яку найменшу кількість послідовних телепортацій можна переміститися з планети 1 на планету n .

Вхідні дані

У першому рядку вхідного файлу записано два натуральних числа n та m — кількість планет та компаній відповідно; $n \geq 3$, $m \geq 2$, а добуток цих двох чисел не перевищує мільйона. Кожен з наступних n рядків містить по m цифр, не розділених пробілом, та задає інформацію про відповідну планету (у першому з цих рядків — інформація про планету 1, в останньому — про планету n): якщо цифра на позиції k в рядку є одиницею, то компанія під номером k обслуговує дану планету; якщо ж ця цифра нуль, то не обслуговує. Кожна компанія обслуговує хоча б дві планети.

Вихідні дані

У вихідний файл виведіть єдине число — найменшу кількість послідовних телепортацій, необхідних, щоб з планети 1 дістатися на планету n .

Приклад

Вхідний файл <code>journey.in</code>	Вихідний файл <code>journey.out</code>
4 2 01 01 11 10	2

Пояснення до прикладу

Першу планету обслуговує тільки друга компанія, тому з неї можна потрапити на другу і третю планети, але не на четверту. Зате за дві телепортації — з транзитом через третю планету — з першої на четверту потрапити вже можна.

Ідеї розв'язання

1. Митько та подібні трикутники

Щоб зрозуміти, чи є трикутники подібними, можна перепробувати всі можливі варіанти порядку, в якому сторони можуть виявитися пропорційними (якщо зафіксувати порядок сторін одного з трикутників, для іншого є 6 варіантів розстановки). А можна зробити інакше: просто відсортувати сторони кожного з трикутників. Тоді найменшій стороні першого трикутника відповідатиме найменша сторона другого трикутника; середній стороні відповідатиме середня; найбільшій — найбільша.

Перевірку пропорційності ні в якому разі не можна здійснювати за допомогою оператора цілочисельного ділення (як-от `div` у Pascal'i), адже цей оператор бере лише цілу частину від ділення одного числа на інше та ігнорує остачу. Не варто користуватися і звичайним діленням у дійсних числах: при обчисленні та поданні таких чисел комп'ютер може втратити точність, а відмінність хоч би й в одну мільйонну означатиме, що два числа, які насправді є рівними, комп'ютер рівними не визнає. Натомість можна скористатися рівноцінним порівнянням добутків, адже $a_1 : b_1 = a_2 : b_2$ — це те саме, що $a_1 \times b_2 = b_1 \times a_2$. Щоправда, такі добутки можуть вийти за межі двобайтової змінної (як `integer` у Pascal'i). Це треба врахувати й скористатися відповідним типом даних.

Отже, один з можливих способів розв'язати задачу на повний бал такий: вивести одиницю, якщо пара з найменшої та середньої сторони першого трикутника пропорційна парі з найменшої та середньої сторони другого трикутника, а пара з середньої та найбільшої сторони першого трикутника пропорційна парі з середньої та найбільшої сторони другого трикутника; інакше вивести нуль.

2. Митько та дивовижний острів

Відстань між хижими в секторах k та l (де $k \leq l$) обчислюється за формулою $\min\{l - k, n + k - l\}$, тобто дорівнює меншій з двох відстаней: у випадку, якщо йти в порядку збільшення номера сектора, та у випадку, якщо йти в порядку зменшення номера сектора. Ідейно найпростіший спосіб розв'язати задачу — перебрати всі пари хиж, порахувати відстань між кожною та вибрати з усіх підрахованих величин найбільшу. Час виконання програми в такому випадку буде квадратичним від кількості хиж, що дозволить набрати лише половину балів за задачу. А от більш оптимальний алгоритм, що заробить повний бал, можна побудувати, спираючись на спостереження, яке наводимо нижче.

Нехай на колі зафіксовано деякий набір точок (хиж). Найвіддаленішою від точки A буде та з точок набору, що лежить найближче до точки кола, діаметрально протилежної до A . Якщо ми пересуватимемо точку A , скажімо, за годинниковою стрілкою, то й діаметрально протилежна до неї точка рухатиметься за годинниковою стрілкою, а значить, у порядку руху за годинниковою стрілкою змінюватиметься і найвіддаленіша від A хижка.

Отже, алгоритм буде таким: зчитуючи розташування кожної наступної хижі, визначаємо найвіддаленішу від неї (вже зчитану раніше) хижку. Для цього беремо хижку, яка виявилася найвіддаленішою від попередньої зчитаної хижі, та рухаємось у порядку збільшення номера хижі, допоки відстань до поточної хижі збільшується. Зокрема, якщо відстань не збільшилася вже при першому порівнянні, то найвіддаленішою від даної хижі є та сама хижка, яка була найвіддаленішою від попередньої; якщо, навпаки, відстань збільшувалася увесь час, аж поки ми не натрапили на ту саму хижку, яку зчитували (а від неї до неї самої відстань, очевидно, нульова), то найвіддаленішою від даної є попередня зчитана хижка. Таким чином, здійснивши в процесі зчитування даних загалом не більше ніж один повний прохід по колу у пошуках найвіддаленіших хиж, ми визначимо відповідь — це максимальна зі знайдених для кожної хижі найбільших відстаней.

Є й інші алгоритми, що працюють, як і даний, лінійний від кількості хиж час, проте наведений алгоритм є одним із найпростіших у реалізації.

Насамкінець додамо, що алгоритм, який спирається на ідею двійкового пошуку найвіддаленішої хижі, хоч і має час виконання $O(h \log h)$, що гірше за лінійний, тим не менше набирає повний бал. Стільки ж потенційно дозволяють заробити і решта алгоритмів із часом виконання $O(h \log h)$.

3. Митько та арифметичні прогресії

Один з можливих способів розв'язати задачу такий. Відсортуємо всі $2n$ чисел у порядку від найменшого до найбільшого. Серед трьох найменших елементів відсортованої послідовності принаймні два належатимуть до однієї й тієї ж прогресії, причому будуть двома найменшими її членами (а якщо всі три найменші числа належать одній і тій самій прогресії, то найменшими двома її членами є, очевидно, два перших числа). Тепер, послідовно розглядаючи гіпотези про те, що двома найменшими членами однієї з прогресій є перший і другий; перший і третій; другий і третій елементи відсортованої послідовності, встановимо, котра з цих гіпотез є правильною. Для перевірки можемо скористатися таким підходом: перебиратимемо в порядку збільшення всі $2n$ чисел; якщо чергове число, яке ми розглядаємо, є таким, що підходить до першої прогресії (а, беручи припущення гіпотези, ми вже знаємо і перший член цієї прогресії, і її різницю, і кількість елементів), то долучаємо це число до першої прогресії, інакше — до другої. Якщо обидві побудовані послідовності дійсно є арифметичними прогресіями (з n елементами в кожній), то маємо відповідь; інакше переходимо до наступної гіпотези. Описаний процес перевірки можна втілити за один лінійний прохід послідовності.

Оскільки алгоритм складається з сортування і кількох лінійних проходів масиву на $2n$ елементів, його складність можна оцінити як $O(2n \log 2n) = O(n \log n)$. Це дозволяє заробити повний бал.

Утім, алгоритм можна оптимізувати і до лінійного. Для пошуку трьох найменших елементів замість сортування використаємо, наприклад, три послідовних лінійних проходи. А для перевірки гіпотези перебиратимемо числа не в порядку збільшення, а в довільному. Це не завадить відібрати з набору ті й лише ті числа, що належать до першої прогресії. Щоб установити, чи решта чисел утворюють другу прогресію, знайдемо шляхом двох лінійних проходжень два найменших числа, що не потрапили до першої прогресії: вони якраз і мають становити два перших члени другої прогресії. Залишається ще раз пройтися по масиву і перевірити, чи решта чисел у ньому «узгоджуються» зі знайденими першими членами потенційної прогресії. При цьому, звичайно, не слід забувати, що в обох прогресіях повинно бути рівно по n членів. Нарешті, щоб уникнути сортування при виведенні відповіді, можна конструювати прогресії безпосередньо з їхніх арифметичних властивостей (а не виводити у вихідний файл упорядковані елементи масиву).

4. Митько та міжпланетна подорож

Це — одна з типових задач, які можна розв'язати за допомогою пошуку в ширину: між двома планетами існує перехід тоді й лише тоді, коли їх обслуговує хоча б одна спільна компанія. Однак у даному випадку планет може бути кілька сотень тисяч, і кожну або майже кожну їх пару може бути сполучено. Тому при реалізації звичайного пошуку в ширину доведеться зіткнутися якщо й не з проблемою виділення пам'яті, то принаймні з тим, що програма не вклататиметься в обмеження на час на великих вхідних даних.

Ключовим спостереженням, що дозволить вирішити дану проблему, буде таке: на довільному кроці виконання алгоритму немає сенсу розглядати сполучення по тих компаніях (по тих стовпцях вхідних даних), сполучення по яких ми вже один раз розглядали раніше. При цьому, розглядаючи планету з черги пошуку, суміжні до неї планети знаходимо за допомогою дворівневого циклу, де в зовнішньому циклі перебираємо компанії, що обслуговують дану планету, а для кожної компанії, яку ще є сенс розглядати, у вкладеному циклі перебираємо інші планети, які ця компанія обслуговує. Складність виконання алгоритму — $O(nt)$.

Для кращого розуміння радимо переглянути прокоментований код авторського розв'язання задачі.

Окремо пояснимо, як можна ефективно зберігати вхідні дані, враховуючи, що конкретні обмеження на кількість планет і компаній нам не відомі, а знаємо лише добуток цих кількостей. Нам достатньо завести один одновимірний масив, розмірність якого відповідає максимальному значенню добутку кількостей планет і компаній. Тоді значення, що стоїть на перетині i -го рядка та j -го стовпця у вхідному файлі, якщо домовитись, що нумерацію рядків і стовпців ведемо з нуля, а не з одиниці, слід зберігати в комірці з індексом $i \times t + j$ (нумерацію комірок теж ведемо з нуля — стандартно для C++). Це дозволить заповнити вхідними даними без жодного перекриття всі комірки масиву з нульової до $(nt - 1)$ -ї включно.